

Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas
Nijverheidsstraat 26-38
1040 Brussel
Tel.: 02/289.76.11
Fax: 02/289.76.09

COMMISSIE VOOR DE REGULERING VAN DE ELEKTRICITEIT EN HET GAS

BESLUIT

(Z)111124-CDC-1110/2

tot vaststelling van

voorlopige methoden voor het berekenen en vastleggen van de tarifaire voorwaarden inzake de aansluiting op en toegang tot het aardgasvervoersnet, de opslaginstallatie voor aardgas en de LNG-installatie

bedoeld in artikel 41, lid 6, a), juncto artikel 41, lid 1, a), juncto artikel 41, lid 10, van Richtlijn 2009/73/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas en tot intrekking van Richtlijn 2003/55/EG

24 november 2011

INHOUD

PREAMBULE.....	3
II. DEFINITIES EN TOEPASSINGSGEBIED.....	7
III. HET DOOR DE TARIEVEN TE DEKKEN TOTAAL INKOMEN.....	10
III.1. De billijke marge en afschrijvingen	10
III.1.1. Het gereguleerd actief.....	11
III.1.2. Het rendementspercentage.....	13
III.2. Kosten.....	15
III.3. Meerwaarden	16
IV. PROCEDURE INZAKE GOEDKEURING VAN DE TARIEVEN EN HET TOTAAL INKOMEN	17
V. PROCEDURE INZAKE CONTROLE OP DE TOEPASSING VAN DE TARIEVEN	21
VI. BOEKHOUDKUNDIGE VERPLICHTINGEN.....	24
VII. OVERGANGSBEPALINGEN.....	26
VIII. DIVERSE BEPALINGEN.....	27

PREAMBULE

De COMMISSIE VOOR DE REGULERING VAN DE ELEKTRICITEIT EN HET GAS (CREG) stelt hierna haar voorlopige methoden vast met betrekking tot het berekenen en vastleggen van de tarifaire voorwaarden inzake de aansluiting op en toegang tot de aardgasdistributienetten bedoeld in artikel 41, lid 6, a), van Richtlijn 2009/73/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot intrekking van Richtlijn 2003/55/EG (hierna: Richtlijn 2009/73/EG).

De omzettingstermijn van Richtlijn 2009/73/EG is op 3 maart 2011 verstreken¹. Tot nu toe heeft de Belgische Staat deze richtlijn niet omgezet. Dit houdt evenwel niet in dat de bestaande regelgeving, die niet in overeenstemming is met deze richtlijn, zonder meer kan worden toegepast.

Op grond van artikel 39, lid 1, van Richtlijn 2009/73/EG dient iedere lidstaat één enkele nationale regulerende instantie op nationaal niveau aan te wijzen. In België is de CREG de nationale regulerende instantie op grond van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de gasmarkt en het fiscaal statuut van de elektriciteitsproducenten.

Als eerste taak van de regulerende instantie bepaalt artikel 41, lid 1, van Richtlijn 2009/73/EG: “vaststellen of goedkeuren, volgens transparante criteria, van transmissie- of distributietarieven of de berekeningsmethodes hiervoor”.

Conform artikel 41, lid 6, van Richtlijn 2009/73/EG is de vaststelling van de tarifaire methode, een minimale en exclusieve bevoegdheid van de regulator. De mogelijkheid die onder de tweede richtlijn bestond om een tarifaire methode uitgaande van de regulator, aan een ander orgaan van de lidstaat voor te leggen, teneinde het in een formeel besluit op te

---

¹ Artikel 54 Richtlijn 2009/73/EG.

nemen, is onder de derde richtlijn niet meer mogelijk². In België is het dus niet langer mogelijk dat van de CREG verlangd wordt een tarifaire methode aan de Koning voor te leggen, teneinde deze in de vorm van een Koninklijk Besluit te bekrachtigen.

De vigerende tarifaire bepalingen (met name artikel 15/5septies van de Gaswet³, alsook het Tarievenbesluit van 8 juni 2007⁴) zijn dan ook – zeker sinds het einde van de omzettingstermijn op 3 maart 2011 – in strijd gekomen met Richtlijn 2009/73/EG, in de mate dat deze de tarifaire methode bepalen.

Als gevolg van het principe van de voorrang van het Unierecht, heeft elke overheidsinstantie

---

² Zie het gebrek aan equivalent, na art. 41, lid 6, van Richtlijn 2009/73/EG, van een bepaling zoals art. 25, lid 3, van Richtlijn 2003/55/EG, alsook (*a contrario*) art. 41, lid 2, van Richtlijn 2009/73/EG. Zie verder de interpretatieve nota van de Europese commissie dd. 22 januari 2010 “The regulatory authorities », blz. 12-14 « *Articles 37 of the Electricity Directive and 41 of the Gas Directive are the key Articles that provide for the duties of the NRA. [...] Some of the duties are to be fulfilled solely by the NRA (core duty); other duties can be carried out by other authorities [...] These core duties include: duties in relation to tariffs for access to transmission and distribution networks [...] Under Article 37(6)-(7) of the Electricity Directive and Article 41(6)-(7) of the Gas Directive, the NRA must be responsible for fixing or approving sufficiently in advance of their entry into force at least the methodologies used to calculate or establish the terms and conditions for connection and access to national networks, provision of balancing services and access to cross-border infrastructures. [...] Under the second Electricity and Gas Directives, it was possible for the NRA to submit the tariff or the methodology for formal approval to the relevant body of the Member State and for the relevant body to approve or reject the draft NRA decision. This is contrary to the provisions of the new Electricity and Gas Directives, which unequivocally establish that the NRA must be able to take decisions autonomously and that its decisions are directly binding*”.

(vrije vertaling : “De Artikelen 37 van de Elektriciteitsrichtlijn en 41 van de Gasrichtlijn zijn de kernartikelen waarin de bevoegdheden van de NRI bepaald zijn. [...] Sommige van de bevoegdheden dienen enkel door de NRI te worden vervuld (kernverplichting), terwijl andere bevoegdheden door andere overheden kunnen worden uitgeoefend [...] Deze kernbevoegdheden omvatten bevoegdheden die betrekking hebben op de tarieven voor toegang tot transmissie- en distributienetten [...] Krachtens Artikel 37(6)-(7) van de Elektriciteitsrichtlijn en Artikel 41(6)-(7) van de Gasrichtlijn moet de NRI bevoegd zijn, voor de vaststelling of de voldoende ruim aan de inwerkingtreding voorafgaande goedkeuring van ten minste de methoden voor het berekenen of vastleggen van de voorwaarden inzake de aansluiting op en toegang tot de nationale netten, het leveren van evenwichtsdiensten en toegang tot grensoverschrijdende infrastructuur. [...] Onder de tweede Elektriciteits- en Gasrichtlijnen was het voor de NRI mogelijk het tarief of de methode inzake formele goedkeuring over te maken aan de relevante instantie van de lidstaat en was het voor de relevante instantie mogelijk om de ontwerpbeslissing van de NRI goed te keuren of te verwerpen. Dit druist in tegen de bepalingen van de nieuwe Elektriciteits- en Gasrichtlijnen, die ondubbelzinnig bepalen dat de NRI in staat moet zijn autonoom beslissingen te nemen en dat haar beslissingen rechtstreeks bindend zijn”.)

³ Wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen.

⁴ Koninklijk besluit van 8 juni 2007 betreffende de methodologie voor het vaststellen van het totale inkomen dat de billijke marge bevat, betreffende de algemene tariefstructuur, de basisprincipes en procedures inzake tarieven, de procedures, de bekendmaking van de tarieven, de jaarverslagen, de boekhouding, de kostenbeheersing, betreffende de inkomensverschillen van de beheerders en de objectieve indexeringsformule bedoeld in de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen.

de plicht om nationale bepalingen die ermee strijdig zijn, buiten toepassing te laten⁵.

De niet-toepasselijkheid van een nationale bepaling bestaat niet alleen wanneer die bepaling inhoudelijk onverenigbaar is met een regel van het Unierecht, maar kan eveneens volgen uit het feit dat de bepaling in strijd met een door het Unierecht opgelegde procedure tot stand is gekomen⁶. De strijdigheid met een richtlijn kan een overheidsinstantie er toe verplichten om nationale proces- of bevoegdheidsregels buiten toepassing te laten (die afbreuk doen aan de bescherming van de in de richtlijn vervatte rechten)⁷.

Gelet op het voorgaande mag de CREG de tarifaire methode, zoals bepaald in artikel 15/5septies van de Gaswet⁶ alsook in het Tarievenbesluit van 8 juni 2007, sinds 3 maart 2011 niet langer zo maar toepassen.

Het Grondwettelijk Hof heeft in de parallelle materie van de distributienetten voor elektriciteit geoordeeld dat het bekrachtigde Tarievenbesluit van 2 september 2008⁸ in strijd is met artikel 37, lid 6, a), van Richtlijn 2009/72/EG, en dat ingevolge die bepaling het niet langer mogelijk is dat de Koning, op voorstel van de CREG, de distributietarieven [*leges mutadis mutandis*: transporttarieven] vastlegt, aangezien die bevoegdheid thans exclusief aan de CREG toekomt⁹.

De Raad van State, afdeling Wetgeving, heeft trouwens betreffende een voorontwerp van wet “tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen”, het volgende advies gegeven¹⁰:

“Overigens wordt bij artikel 37, lid 10, van richtlijn 2009/72/EG aan de regulerende instantie de mogelijkheid geboden om de transmissie- en distributietarieven en de berekeningswijzen hiervan voorlopig vast te stellen of goed te keuren en een besluit

---

⁵ H.v.J. 103/88 van 22 juni 1989, *Fratelli Costanzo*, nr. 33.

⁶ K. LENAERTS en P. VAN NUFFEL, *Europees recht*, Antwerpen, Intersentia, 2011, blz. 520 ; H.v.J. C-194/94 van 30 april 1996, *C.I.A.*

⁷ Zie bv. H.v.J. C-118/00 van 28 juni 2001, *Larsy*, nr. 50-53.

⁸ Koninklijk besluit van 2 september 2008 betreffende de regels met betrekking tot de vaststelling van en de controle op het totaal inkomen en de billijke winstmarge, de algemene tariefstructuur, het saldo tussen kosten en ontvangsten en de basisprincipes en procedures inzake het voorstel en de goedkeuring van de tarieven, van de rapportering en kostenbeheersing door de beheerders van distributienetten voor elektriciteit.

⁹ Zie Grondwettelijk Hof, arrest nr. 97/2011 van 31 mei 2011, randnr. B.9.5.

¹⁰ Advies 49.570/3 van 31 mei 2011, randnr. 38.1. Voor wat betreft aardgas verwijst het advies *mutadis mutandis* naar de opmerkingen bij het parallelle artikel van de elektriciteitswet (zie randnr. 107).

te nemen over passende compensatiemaatregelen indien de definitieve transmissie- en distributietarieven of berekeningswijzen afwijken van deze voorlopige tarieven of berekeningswijzen. De stellers van het ontwerp kunnen overeenkomstig deze bepaling voorzien in de mogelijkheid voor de CREG om de bepalingen van de twee op te heffen koninklijke besluiten verder toe te passen, in afwachting van een nieuwe, door de CREG vast te stellen regeling. Het gegeven dat er door de opheffing van de twee aangehaalde koninklijke besluiten een juridisch vacuüm ontstaat, neemt immers niet weg dat het sinds het verstrijken van de uiterste omzettingsdatum van richtlijn 2009/72/EG aan de CREG is om dit vacuüm op te vullen en om zelf de nodige voorlopige maatregelen vast te stellen indien het vaststellen van de tarieven vertraging oploopt, hetzij door te beslissen om (bepaalde aspecten van) de oude tariefmethodologie te handhaven, hetzij door meteen te voorzien in een tijdelijke regeling of in een overgangsregeling, in afwachting van een definitieve door haar vast te stellen regeling.”

Daarnaast heeft ook het Hof van Beroep te Brussel meermaals geoordeeld dat het Unierecht zich ertegen verzet dat de regulerende instantie ertoe gehouden zou zijn, in de uitoefening van haar bevoegdheden, zich te schikken naar de normen en beslissingen van andere overheden¹¹.

Gelet op het ontbreken van een tijdige en richtlijnconforme omzetting in België beoogt de CREG met onderhavige voorlopige methoden uitvoering te geven aan haar europeesrechterlijk opgedragen taak.

Tot slot geven onderhavige voorlopige methoden tevens uitvoering aan de aanbeveling van de Europese Commissie van 7 juni 2011, bekrachtigd door de Europese Raad op 24 juni 2011, dat België in de periode 2011-2012 actie onderneemt om: “maatregelen te nemen om de concurrentie op de elektriciteits- en de gasmarkt te bevorderen door de doeltreffendheid van de sectorale regulerende en mededingingsautoriteiten verder te verhogen.¹²”

Onderhavige voorlopige methoden werden – na openbare consultatie over hun ontwerp – door het directiecomité van de CREG goedgekeurd tijdens zijn vergadering van 24 november 2011.

---

¹¹ Zie Hof van Beroep Brussel, arrest Ville de Wavre, van 15 juni 2011, 2008/AR/1033, 2008/AR/1936, 2008/AR/2649, § 35 *in fine* en arrest Tecteo, van 29 juni 2011, 2008/AR/147, 2008/AR/935, § 40 *in fine*: “*les prescrits de droit communautaire en matière de fixation des méthodes de calcul des tarifs de distribution d’électricité et de gaz ou des tarifs de ces services s’opposent à ce que le régulateur soit contraint, dans l’exercice de ses fonctions, à s’aligner sur les normes et décisions d’autres autorités.*”

¹² SEC(2011) 802 definitief

I. DEFINITIES EN TOEPASSINGSGBIED

Art 1.

Voor de toepassing van deze voorlopige methoden zijn de definities in artikel 1 van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige produkten en andere door middel van leidingen van toepassing.

Art 2.

Tevens zijn de volgende definities van toepassing:

- 1° « wet » : de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige produkten en andere door middel van leidingen ;
- 2° « commissie » : de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas aangewezen in toepassing van artikel 39, lid 1, van Richtlijn 2009/73/EG;
- 3° « rapporteringsmodel » : het geheel van documenten, tabellen en gegevens zoals beschreven in bijlage 1;
- 4° « gedragscode »: de inhoud, onder voorbehoud van de formele totstandkoming, van het koninklijk besluit van 23 december 2010 betreffende de gedragscode inzake de toegang tot het aardgasvervoersnet, de opslaginstallatie voor aardgas en de LNG-installatie en tot wijziging van het koninklijk besluit van 12 juni 2001 betreffende de algemene voorwaarden voor de levering van aardgas en de toekenningvoorwaarden van de leveringsvergunningen voor aardgas;
- 5° « gesloten industrieel net » : een net binnen een geografisch afgebakende industriële, commerciële locatie of een locatie met gedeelde diensten dat in de eerste plaats bestemd is om eindafnemers te bedienen die op deze site zijn gevestigd, dat geen huishoudelijke afnemers van aardgas voorziet en waarin :
  - a) om specifieke technische en veiligheidsredenen, de werking of het productieproces van de gebruikers van dit net is geïntegreerd; of
  - b) de aardgas in hoofdzaak aan de eigenaar of de beheerder van het gesloten industriële net of aan de daarmee verwante bedrijven wordt geleverd;

6° « dienst » : een geheel van werkzaamheden die ten behoeve van een netgebruiker verricht worden tegen een bepaald gereguleerd tarief;

7° « directe kosten » : de kosten waarvoor bij de toerekening een direct verband kan gelegd worden met een dienst van de netbeheerder;

8° « indirecte kosten » : de kosten waarvoor bij de toerekening geen direct verband kan gelegd worden met de dienst van de netbeheerder en die verdeeld worden met een verdeelsleutel op basis van activiteiten en kostenplaatsen;

9° « kostenveroorzakende factor » : parameter die gebruikt wordt in Activity Based Costing systemen waarbij kosten gekoppeld worden aan uitgevoerde activiteiten;

10° « kostenplaats » : organisatorische of andere eenheden in de onderneming waar de verdeling van de kosten zich op richten kan;

11° « kostensoort » : een verzameling van kosten gespecificeerd naar ontstaansbron in het bedrijfsproces;

12° « commissaris » : de rechtspersoon of natuurlijke persoon aan wie de controle van de jaarrekening werd toevertrouwd in overeenstemming met artikel 130 (en volgende) van het Wetboek van Vennootschappen;

13° « exploitatiejaar » : één kalenderjaar;

14° « regulatoire periode » : een periode van vier aaneensluitende exploitatiejaren;

Art 3.

Deze voorlopige methoden zijn van toepassing op de beheerders van het aardgasvervoersnet, de opslaginstallatie voor aardgas en de LNG-installatie.

Een aangewezen beheerder van een gesloten industrieel net kan aan de commissie ontheffing vragen van de onderwerping van zijn tarieven aan deze voorlopige methoden.

Indien een ontheffing wordt toegestaan, dienen de door de beheerder van een gesloten industrieel net toegepaste tarieven en de voor de berekening daarvan gebruikte methoden transparant, niet-discriminerend, voldoende gedetailleerd te zijn en, een afspiegeling te

vormen van de werkelijke en redelijke kosten en een billijke marge te bevatten. De beheerder van een gesloten industrieel net betekent zijn tarieven en berekeningsmethoden voor hun inwerkingtreding aan de personen die op zijn net aangesloten zijn.

Op verzoek van een gebruiker van een gesloten industrieel net verifieert de commissie de tarieven en de methoden voor de berekening ervan. Bij weigering door de commissie om de tarieven of methoden goed te keuren, trachten de beheerder en de gebruikers van het gesloten industrieel net tot een akkoord te komen over de punten waarop de tarieven of de berekeningsmethoden door de commissie werden afgewezen, binnen de twee maanden na ontvangst van de beslissing van de commissie door de beheerder van een gesloten industrieel net. Bij gebreke aan akkoord richt de beheerder van een gesloten industrieel net een tariefvoorstel aan de commissie binnen een termijn van drie maanden na ontvangst van de beslissing van de commissie conform de bepalingen van onderhavige voorlopige methoden.

II. HET DOOR DE TARIEVEN TE DEKKEN TOTAAL INKOMEN

Art 4.

De beheerders stellen het totaal inkomen voor dat nodig is voor de vervulling van de door de geldende regelgeving aan hen opgelegde taken. Dit totaal inkomen bevat:

- 1° een billijke marge en afschrijvingen ter vergoeding van het kapitaal geïnvesteerd in de vervoerinstallaties om de optimale werking ervan op lange termijn te waarborgen;
- 2° een dekking van de kosten van de beheerders, met inbegrip van de financiële lasten;
- 3° desgevallend, de netto boekwaarde van de meerwaarde met betrekking tot gereguleerde activa die buiten gebruik worden gesteld.

Art 5.

De beheerders stellen voor elke dienst een tarief voor door het totaal inkomen te verdelen over de diensten en te delen door de geraamde verkoopshoeveelheden per dienst.

De tarieven zijn constant en worden niet geïndexeerd tijdens de regulatoire periode.

Art 6.

Ten einde afdoende grensoverschrijdende transmissiecapaciteit te ontwikkelen om aan de vraag te voldoen en de integratie van nationale markten te versterken, kan de commissie afwijken van:

- 1° de duur van de toepassing van de tarieven die meer kan bedragen dan een regulatoire periode;
- 2° het niveau van de billijke marge bestemd voor de vergoeding van de geïnvesteerde kapitalen.

II.1. De billijke marge en afschrijvingen

Art 7.

De billijke marge wordt jaarlijks bepaald door vermenigvuldiging van het in artikel 9 bedoelde rendementspercentage met het rekenkundig gemiddelde van de in artikel 8, § 2, bedoelde

begin- en eindwaarde van het gereguleerd actief voor het betreffende exploitatiejaar.

De billijke marge is een netto vergoeding, ná toepassing van de vennootschapsbelasting.

II.1.1. Het gereguleerd actief

Art 8.

§ 1. De waarde van het gereguleerd actief (RAB) bedraagt:

- 1° € 1.602 miljoen per 1 juli 2008 voor de beheerder van het aardgasvervoersnet, waarvan € 1.157 miljoen meerwaarde;
- 2° € 186,3 miljoen per 31 december 2007 voor de beheerder van de opslaginstallatie voor aardgas, waarvan € 153 miljoen meerwaarde;
- 3° € 304,9 miljoen per 31 december 2006 voor de beheerder van de LNG-installatie, waarvan € 236,3 miljoen meerwaarde;

Ingeval de rechten op de gereguleerde materiële vaste activa wijzigen, ingevolge een transactie, wordt de waarde van het gereguleerd actief, met het onderscheid tussen de door de commissie goedgekeurde historische aanschaffingswaarde en de meerwaarde zoals die op het moment van de transactie bij de afstand doende vennootschap voorkomt, overgenomen als de waarde van het gereguleerd actief bij de verkrijgende vennootschap.

De hierboven beschreven waarde van het gereguleerd actief wordt verhoogd met het netto bedrijfskapitaal indien dit positief is en verlaagd indien dit negatief is. De omvang van het netto bedrijfskapitaal wordt berekend op basis van de afzonderlijke balans van de betrokken gereguleerde activiteit. Het netto bedrijfskapitaal is gelijk aan het verschil tussen enerzijds de som van de voorraden, de bestellingen in uitvoering, de vorderingen op ten hoogste één jaar en de overlopende rekeningen van het actief met uitsluiting van de regulatoire saldi bestemd voor de toekomstige tarieven, en anderzijds de som van de handelsschulden op ten hoogste één jaar, de ontvangen voorschotten op bestellingen, de financiële schulden op ten hoogste één jaar, de schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten, de overige schulden en de overlopende rekeningen van het passief.

§ 2. De waarde van het gereguleerd actief evolueert jaarlijks door :

- 1° de toevoeging van de aanschaffingswaarde van alle nieuwe investeringen, zowel de uitbreidings- als de vervangingsinvesteringen;
- 2° het in mindering brengen van de afschrijvingen van de gereguleerde materiële vaste activa ;
- 3° het in mindering brengen van de netto boekwaarde van de in dat jaar buitengebruik-gestelde gereguleerde activa en van de eventuele meerwaarde met betrekking tot deze activa;
- 4° het in mindering brengen van de tussenkomsten van derden;
- 5° het in mindering brengen van subsidies;
- 6° de evolutie van het netto bedrijfskapitaal

Het resultaat van deze bewerkingen vormt de eindwaarde van de RAB van het betreffende exploitatiejaar en wordt overgenomen als beginwaarde van de RAB van het volgende jaar.

§ 3. De beheerders bepalen het jaarlijks bedrag van de in § 2, 2° bedoelde afschrijvingen door toepassing van volgende afschrijvingspercentages op de historische aanschaffingswaarde, zonder rekening te houden met enige restwaarde:

Industriële gebouwen :	3% (33 jaar)
Administratieve gebouwen :	2% (50 jaar)
Leidingen:	2% (50 jaar)
Installaties m.b.t. telling, ontspanning, compressie:	3% (33 jaar)
Opslaginstallaties – oppervlaktereservoirs:	2% (50 jaar)
Opslaginstallaties – opslag:	2,5% (40 jaar)
Opslaginstallaties – overige:	3% (33 jaar)
Teletransmissie en optische vezels:	10% (10 jaar)
Gereedschap en meubels:	10% (10 jaar)
Rollend materieel:	20% (5 jaar)

Na overleg met de commissie en rekening houdend met specifieke projecten kunnen andere activaklassen en afschrijvingspercentages worden goedgekeurd.

§ 4. De beheerders mogen het jaarlijks bedrag van de aankooprijzen van de investeringen verhogen met de activering van kosten van eigen diensten en personeel ten belope van

maximaal 16,5% van het totale investeringsproject en maximaal 10% van de totale bedrijfskosten van de gereguleerde activiteiten. De beheerders verantwoorden de grondslagen aangaande de activering van deze kosten in de waarderingsregels van de vennootschap.

II.1.2. Het rendementspercentage

Art 9.

In overeenstemming met het Capital Asset Pricing Model en in functie van de financiële structuur van de beheerders, is het rendementspercentage de som van:

- 1° een risicovrije rente;
- 2° de individuele risicopremie van de beheerder.

Art 10.

§ 1 De in artikel 9, 1° bedoelde risicovrije rente wordt jaarlijks bepaald als het rekenkundig gemiddelde rendement van de tijdens dat jaar door de Belgische overheid uitgegeven lineaire obligaties (OLO) met een looptijd van tien jaar zoals gepubliceerd door de Nationale Bank van België, meer bepaald de daggegevens op de secundaire markt.

§ 2. Voor de in artikel 9, 2° bedoelde individuele risicopremie wordt de marktrisicopremie (Rp) jaarlijks met een factor Bèta gewogen.

De marktrisicopremie is bepaald op 3,50% voor het aardgasvervoer enerzijds en op 4,30 % voor de aardgasopslag en de LNG-installatie anderzijds.

De factor bèta (β), die de gevoeligheid van marktbevingen weergeeft van het rendement van de belegging in aandelen van de beheerders, is de covariantie van het rendement van het aandeel van de NV Fluxys met het rendement op de markt, te delen door de variantie van die markt. Als markt gelden de aandelen die in dat jaar deel uitmaakten van de BEL20-aandelenkorf (of diens vervanger). De factor bèta wordt over een periode van zeven exploitatiejaren berekend, waarbij het zevende jaar overeenkomt met het betreffend exploitatiejaar.

Art 11.

De financiële structuur van de betrokken beheerders (S) is het quotiënt, begrensd op 100%, van zijn eigen vermogen en zijn gereguleerd actief. Teller en noemer worden voor het

betreffende exploitatiejaar berekend als het rekenkundig gemiddelde van de beginwaarde, na resultaatverwerking, en de eindwaarde ervan, voor resultaatverwerking.

Indien de financiële structuur van de beheerders kleiner of gelijk is aan 33% bedraagt het rendementspercentage het resultaat van de formule: $S \times [OLO + (Rp \times \beta)]$, met dien verstande dat ingeval $(Rp \times \beta)$ kleiner is dan 70 basispunten, de hoogste van beide waarden wordt gebruikt voor de berekening van het rendementspercentage.

Indien de financiële structuur van de beheerders groter is dan 33%, wordt in de formule in voorgaand lid S gelijk gesteld aan 33% en wordt daarbij opgeteld het resultaat van volgende formule: $(S-33\%) \times (OLO + 0,70)$;

Art 12.

§ 1. De beheerders maken het tariefvoorstel op:

- 1° wat betreft de OLO, op basis van de vier kalenderjaren die het indienen van het tariefvoorstel voorafgaan;
- 2° wat betreft de factor bèta, op basis van de gegevens met betrekking tot de aandelen tot op 31 december van het jaar dat voorafgaat aan de indiening van het tariefvoorstel;
- 3° wat betreft de financiële structuur S, op basis van de desgevallend gescheiden balans van de beheerders van het laatste volledige exploitatiejaar dat de indiening van het tariefvoorstel voorafgaat.

§ 2. De beheerders herberekenen in het tariefverslag de in § 1 genoemde parameters op grond van de werkelijke waarden. De beheerders en de commissie houden met deze herrekende parameters rekening in de procedure bedoeld in titel IV van onderhavige voorlopige methoden bij de bepaling van het verschil tussen enerzijds de werkelijke, aan de beheerders toekomende billijke marge en anderzijds de in het tariefvoorstel geraamde billijke marge.

II.2. Kosten

Art 13.

Het totaal inkomen dekt de werkelijke kosten, voor zover de commissie ze bij de procedure bedoeld in titel III of bij de procedure bedoeld in titel IV niet geheel of gedeeltelijk als onredelijk verwerpt.

Art 14.

Dezelfde feitelijke afschrijvingen die het gereguleerd actief verminderen in toepassing van artikel 8, § 3, worden opgenomen als element van het totaal inkomen.

Art 15.

Het totaal inkomen kan bepaalde kostenelementen bevatten met betrekking tot investeringen die uit te voeren zijn over een periode langer dan vier jaar, volgens de modaliteiten bepaald in de tariefvoorstellen van de beheerders en goedgekeurd door de commissie voor het begin van elke regulatoire periode.

Die elementen moeten in ieder geval nodig zijn voor de verwezenlijking door de netbeheerder van zijn opdrachten en verplichtingen en moeten verband houden met de noodzakelijke toekomstige investeringen en de leefbaarheid van de vervoerinstallaties. De toelaatbaarheid van deze kostenelementen hangt in het bijzonder af van hun noodzaak ten einde tot stabiele en voorzienbare tarieven te komen.

Art 16.

In de uitoefening van zijn wettelijke en reglementaire taken, houden de beheerders de kostprijs per geleverde dienst zo laag mogelijk door de factoren die de kostprijs bepalen maximaal te beheersen.

Art 17.

De commissie voert een actief beleid van kostenbeheersende maatregelen. Zij heeft kostennormerende bevoegdheid en legt criteria op waaraan moet worden voldaan (zie bijlage 2 bij onderhavige voorlopige methoden).

De commissie kan de door de beheerders voorgestelde methodiek van de toewijzing van directe kosten, van de verdeling van de indirecte kosten aan de hand van kostenveroorzakende factoren, kostenplaatsen en verdeelsleutels, en van de andere parameters die worden gebruikt voor de bepaling van een tarief, afwijzen wanneer blijkt dat deze methodiek niet transparant is en/of aanleiding geeft tot discriminerende tarieven.

De kostenallocatie tussen de ingangs- en uitgangspunten van het aardgasvervoersnet gebeurt op basis van kilometercapaciteiten.

Art 18.

§ 1. De commissie stelt tevens voor elk van de beheerders een productiviteits- en efficiëntieverbetering vast. De commissie houdt daarbij rekening enerzijds met de haalbare productiviteitsverbetering voor de globale sector van het netbeheer (“frontier shift”) en anderzijds met de objectieve efficiëntieachterstand (“incumbent inefficiency”) van elk van de beheerders.

§ 2. Bij de procedure bedoeld in titel III nodigt de commissie de beheerders uit om op basis van de in § 1 vastgestelde productiviteits- en efficiëntieverbetering een verbeterplan voor te leggen, waarna de commissie het verbeteringsniveau vastlegt, alsook de bestemming van alle saldi ten opzichte van het verbeteringsniveau. In dit kader stelt de commissie eveneens de passende stimulansen vast, zowel op korte als op lange termijn, om de netbeheerder aan te zetten tot een verbetering aan zijn prestaties, om de efficiëntie te verbeteren, de marktintegratie en de bevoorradingszekerheid te versterken en verwante onderzoeksactiviteiten te ondersteunen. Bij de procedure bedoeld in titel IV wordt de billijke marge desgevallend gecorrigeerd voor het bedrag van het niet behaalde verbeteringsniveau.

II.3. Meerwaarden

Art 19.

De beheerders kunnen het bedrag van de in artikel 8, § 2, 3°, bedoelde meerwaarden die verband houden met de buitengebruikgestelde materiële vaste activa, en die deel uitmaken van de in artikel 8, § 1 vermelde RAB waarden, na aftrek van eventuele recuperaties bij derden, opnemen als element van het totaal inkomen. Dit element van het totaal inkomen mag niet hoger zijn dan de aanschaffingswaarde van nieuwe investeringen in gereguleerde activa van dat boekjaar. De eventuele fiscale lasten van deze operatie zijn ten laste van de beheerders. De beheerders boeken het bedrag van de meerwaarde dat opgenomen wordt als element van het totaal inkomen op een onbeschikbare passiefreserve. Indien deze reserve toch geheel of gedeeltelijk wordt uitgekeerd, komt het bedrag van de uitkering in mindering van het totaal inkomen van de lopende of de volgende regulatoire periode.

III. PROCEDURE INZAKE GOEDKEURING VAN DE TARIEVEN EN HET TOTAAL INKOMEN

Art 20.

Uiterlijk op 30 juni van het laatste jaar van elke lopende regulatoire periode dienen de beheerders hun tariefvoorstel voor de daarop volgende regulatoire periode in drie exemplaren en in een elektronisch bewerkbare versie bij de commissie in.

Het tariefvoorstel omvat het geraamde totaal inkomen en de tarieven die aan de hand van een terdege ingevuld rapporteringsmodel (bijlage 1 van onderhavige voorlopige methoden) aan de goedkeuring van de commissie worden voorgelegd.

Het tariefvoorstel bevat tarieven voor alle diensten die voorkomen in de door de commissie goedgekeurde dienstenprogramma's zoals voorzien in artikel 81 van de gedragscode.

De beheerders maken hun tariefvoorstel op basis van het meest recente door de commissie goedgekeurde tariefverslag zoals bedoeld in artikel 29.

Bij dit tariefvoorstel wordt de contactpersoon van de beheerders en het adres voor papieren communicatie met de commissie evenals het e-mailadres voor digitale communicatie vermeld.

Art 21.

De commissie kan gedurende een periode van zestig kalenderdagen na ontvangst van het tariefvoorstel, desgevallend via elektronische post, bijkomende inlichtingen aan de beheerders vragen.

De beheerders verschaffen de gevraagde inlichtingen aan de commissie binnen dertig kalenderdagen van de aanvraag, tenzij in die aanvraag in functie van de omstandigheden een andere termijn is bepaald.

Art 22.

§ 1. Binnen honderd kalenderdagen na ontvangst van het tariefvoorstel, brengt de

commissie de beheerders op de hoogte van haar beslissing tot goedkeuring of afwijzing van het tariefvoorstel.

§ 2. Ingeval van afwijzende beslissing:

1° geeft de commissie aan op welke punten het tariefvoorstel moet worden aangepast om goedgekeurd te worden;

2° hoort de commissie de beheerders op de door de commissie voorgestelde data binnen tien kalenderdagen na de ontvangst van een verzoek daartoe dat uiterlijk vijf kalenderdagen na ontvangst van de afwijzende beslissing moet worden ingediend;

3° dienen de beheerders binnen dertig kalenderdagen na ontvangst van de beslissing een aangepast tariefvoorstel in drie exemplaren en in een elektronisch bewerkbare versie bij de commissie in. De aanpassingen aan het tariefvoorstel kunnen enkel betrekking hebben op de punten waarop het door de commissie werd afgewezen.

Art 23.

Binnen dertig kalenderdagen na ontvangst van het aangepast tariefvoorstel, brengt de commissie de beheerders op de hoogte van haar beslissing tot goedkeuring of afwijzing van het aangepast tariefvoorstel.

Art 24.

Tenzij anders bepaald, gebeuren de mededelingen die de commissie aan de beheerders doet in uitvoering van bepalingen uit de huidige titel III, op het adres vermeld bij het indienen van het tariefvoorstel, of bij gebreke daaraan, per aangetekend schrijven tegen ontvangstbewijs, of per drager tegen ontvangstbewijs uiterlijk om 17 uur, bij de zetel van de rechtspersoon die als beheerder werd aangesteld.

De termijnen toepasselijk op de commissie zijn termijnen van orde. De termijnen toepasselijk op de beheerders zijn op straffe van geen rekening te moeten houden met de handeling die niet of na het verstrijken ervan wordt uitgevoerd, zonder afbreuk te doen aan het artikel 25.

Art 25.

§ 1. De commissie kan voorlopige tarieven opleggen onder meer ingeval:

1° de beheerders hun verplichtingen niet nakomen binnen de termijnen zoals bepaald in de huidige titel III, indien de commissie beslist heeft tot afwijzing van het aangepaste tariefvoorstel, of bij andere redenen tot vertraging bij de vaststelling van de tarieven;

2° het tariefvoorstel onvolledig blijft, inzonderheid, maar niet uitsluitend, indien:

- a) een tariefvoorstel niet is goedgekeurd door de daartoe bevoegde organen of personen van de beheerders;
- b) een tariefvoorstel niet toelaat de nodige verbanden te leggen tussen de tarieven en het totaal inkomen;
- c) een tariefvoorstel niet toelaat de werkelijkheid en de redelijkheid van alle onderdelen van het totaal inkomen te onderzoeken.

§ 2. De voorlopige tarieven worden bepaald op basis van een totaal inkomen dat enerzijds bestaat uit de som van de elementen uit het voorliggend tariefvoorstel die de commissie aanvaardt, en anderzijds uit de laatste aanvaarde waarde voor de elementen uit het voorliggend tariefvoorstel die de commissie niet aanvaardt. Om de commissie toe te laten deze voorlopige tarieven zelf te bepalen, nemen de beheerders zowel in het tariefvoorstel als het aangepast tariefvoorstel duidelijk op in welk mate elk element van het totaal inkomen bepalend is voor elk tarief.

§ 3. De commissie kan beslissen over passende compensatiemaatregelen indien de definitieve tarieven afwijken van de voorlopige tarieven.

Art 26.

De commissie is bevoegd om tijdens de regulatoire periode van de beheerders te verlangen dat ze de tarifaire voorwaarden wijzigen, om ervoor te zorgen dat deze evenredig zijn en op niet-discriminerende wijze worden toegepast.

Art 27.

Ingeval definitieve tarieven dienen te worden goedgekeurd zoals voorzien in artikel 25, § 3, of ingeval de tarifaire voorwaarden dienen te worden gewijzigd zoals voorzien in artikel 25, worden de bepalingen van de huidige titel III toegepast, maar worden de termijnen voorzien in artikelen 21 tot 23 gehalveerd.

Art 28.

§ 1. De beslissingen bedoeld in de huidige titel III, uitgezonderd de beslissing bedoeld in artikel 22, § 2, evenals de daarin vervatte tarieven, worden gepubliceerd op www.creg.be.

De commissie doet onverwijld het nodige zodat van deze publicatie in het Belgisch Staatsblad melding wordt gemaakt.

§ 2. Benadeelde partijen die gerechtigd zijn om bezwaar te maken tegen de door de commissie goedgekeurde tarieven kunnen, op straffe van verval, binnen maximaal twee maanden na de publicatie op de website van de commissie van de beslissing, een bezwaar maken met het oog op herziening. Een dergelijk bezwaar heeft geen schorsende werking.

Het bezwaar wordt ingesteld per aangetekend schrijven of door neerlegging tegen ontvangstbewijs op de zetel van de commissie. Het bevat een kopie van de beslissing alsmede de motieven die een herziening zouden rechtvaardigen.

De commissie neemt een beslissing over het bezwaar binnen een termijn van twee maanden na de indiening ervan.

IV. PROCEDURE INZAKE CONTROLE OP DE TOEPASSING VAN DE TARIEVEN

Art 29.

Uiterlijk op 1 maart van elk jaar van de lopende regulatoire periode dienen de beheerders hun tariefverslag over het voorbije exploitatiejaar in drie exemplaren en in een elektronisch bewerkbare versie bij de commissie in.

Het tariefverslag omvat het gerealiseerde totaal inkomen en het daaruit voortvloeiende saldo tussen de billijke marge en het gerealiseerde boekhoudkundig resultaat dat aan de hand van een terdege ingevuld rapporteringsmodel (bijlage 1 van onderhavige voorlopige methoden) aan de goedkeuring van de commissie wordt voorgelegd.

Bij dit tariefverslag wordt de contactpersoon van de beheerders en het adres voor papieren communicatie met de commissie evenals het e-mailadres voor digitale communicatie vermeld.

Art 30.

De commissie kan gedurende een periode van dertig kalenderdagen na ontvangst van het tariefverslag, desgevallend via elektronische post, bijkomende inlichtingen aan de beheerders vragen.

De beheerders verschaffen de gevraagde inlichtingen aan de commissie binnen tien kalenderdagen van de aanvraag, tenzij die aanvraag in functie van de omstandigheden een andere termijn heeft bepaald.

Art 31.

§ 1. Binnen vijfenzeventig kalenderdagen na ontvangst van het tariefverslag, brengt de commissie de beheerders op de hoogte van haar beslissing tot goedkeuring of afwijzing van het tariefverslag.

§ 2. Ingeval van afwijzende beslissing:

- 1° geeft de commissie aan op welke punten het tariefverslag moet worden aangepast om goedgekeurd te worden;

- 2° hoort de commissie de beheerders op de door de commissie voorgestelde data binnen tien kalenderdagen na de ontvangst van een verzoek daartoe dat uiterlijk vijf kalenderdagen na ontvangst van de afwijzende beslissing moet worden ingediend;
- 3° dienen de beheerders binnen dertig kalenderdagen na ontvangst van de beslissing een aangepast tariefverslag in drie exemplaren en in een elektronisch bewerkbare versie bij de commissie in. De aanpassingen aan het tariefverslag kunnen enkel betrekking hebben op de punten waarop het door de commissie werd afgewezen.

Art 32.

Binnen dertig kalenderdagen na ontvangst van het aangepast tariefverslag, brengt de commissie de beheerders op de hoogte van haar beslissing tot goedkeuring of afwijzing van het aangepast tariefverslag.

In deze beslissing keurt de commissie definitief het saldo goed tussen het gerealiseerde boekhoudkundig resultaat en de billijke marge, rekening houdende met de vastgelegde afspraken over de bestemming van alle saldi, zoals bedoeld in artikel 18, § 2.

De saldi op elementen van het totaal inkomen die overgedragen worden naar het totaal inkomen van de volgend regulatoire periode vormen een vordering dan wel een schuld tegenover de afnemers in hun geheel en worden overgeboekt naar de overlopende rekeningen op de balans van de beheerder. Zij maken geen deel uit van het resultaat, noch van het eigen vermogen van de beheerder. Dergelijke vordering / schuld kan via een correctie op de toekomstige tarieven worden verrekend zonder dat het resterende saldo het karakter van een vordering / schuld zou verliezen.

Betreffende het saldo op de geraamde verkoopshoeveelheden in het bijzonder, komt dit:

- 1° ingeval van positief saldo, ten gunste van de tarieven van de volgende regulatoire periode;
- 2° ingeval van negatief saldo, ten laste van het resultaat voor belasting.

Art 33.

§ 1. Uiterlijk op 15 september van elk jaar van de lopende regulatoire periode dienen de beheerders hun halfjaarlijks tariefverslag aan de hand van een terdege ingevuld rapporteringsmodel (bijlage 1 van onderhavige voorlopige methoden) over het eerste semester van het lopende exploitatiejaar in drie exemplaren en in een elektronisch bewerkbare versie bij de commissie in.

Bij dit tariefverslag wordt de contactpersoon van de beheerders en het adres voor papieren communicatie met de commissie evenals het e-mailadres voor digitale communicatie vermeld.

§ 2. De commissie kan gedurende een periode van dertig kalenderdagen na ontvangst van het halfjaarlijks tariefverslag, desgevallend via elektronische post, bijkomende inlichtingen aan de beheerders vragen.

De beheerders verschaffen de gevraagde inlichtingen aan de commissie binnen tien kalenderdagen van de aanvraag, tenzij die aanvraag in functie van de omstandigheden een andere termijn heeft bepaald.

Art 34.

Tenzij anders bepaald, gebeuren de mededelingen die de commissie aan de beheerders doet in uitvoering van bepalingen uit de huidige titel IV, op het adres vermeld bij het indienen van het tariefverslag, of bij gebreke daaraan, per aangetekend schrijven tegen ontvangstbewijs, of per drager tegen ontvangstbewijs uiterlijk om 17 uur, bij de zetel van de rechtspersoon die als beheerder werd aangesteld.

De termijnen toepasselijk op de commissie zijn termijnen van orde. De termijnen toepasselijk op de beheerders zijn op straffe van geen rekening te moeten houden met de handeling die niet of na het verstrijken ervan wordt uitgevoerd.

Art 35.

§ 1. De beslissingen in de huidige titel IV, uitgezonderd de beslissing bedoeld in artikel 31, § 2, worden gepubliceerd op www.creg.be.

§ 2. Benadeelde partijen die gerechtigd zijn om bezwaar te maken tegen het door de commissie goedgekeurde tariefverslag kunnen, op straffe van verval, binnen maximaal twee maanden na de publicatie op de website van de commissie van de beslissing, een bezwaar maken met het oog op herziening. Een dergelijk bezwaar heeft geen schorsende werking. Het bezwaar wordt ingesteld per aangetekend schrijven of door neerlegging tegen ontvangstbewijs op de zetel van de commissie. Het bevat een kopie van de beslissing alsmede de motieven die een herziening zouden rechtvaardigen.

De commissie neemt een beslissing over het bezwaar binnen een termijn van twee maanden na de indiening ervan.

V. BOEKHOUDKUNDIGE VERPLICHTINGEN

Art 36.

De beheerders bepalen hun totaal inkomen in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel voor de jaarrekeningen van de vennootschappen.

Indien het totaal inkomen wordt berekend aan de hand van een groep van vennootschappen, worden de geconsolideerde financiële staten opgesteld in overeenstemming met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel voor de geconsolideerde jaarrekening van vennootschappen.

Art 37.

In overeenstemming met artikel 15/12 van de gaswet, voeren de beheerders voeren een afzonderlijke boekhouding voor hun gereguleerde activiteiten en voor hun andere activiteiten, zoals ze zouden doen indien deze activiteiten door verschillende bedrijven werden uitgevoerd. Deze interne boekhouding bevat per activiteit een balans en een resultatenrekening, die aansluit met de grootboekrekeningen.

Het voeren van een afzonderlijke boekhouding voor de gereguleerde activiteiten en de andere activiteiten betekent dat een onderscheid gemaakt wordt tussen:

- de activiteiten van een beheerder van het aardgasvervoersnet zoals gedefinieerd in artikel 1, 31° van de gaswet;
- de activiteiten van een beheerder van de opslaginstallatie zoals gedefinieerd in artikel 1, 33° van de gaswet;
- de activiteiten van een beheerder van de LNG-installatie zoals gedefinieerd in artikel 1, 35° van de gaswet;
- de andere activiteiten.

De scheiding tussen de gereguleerde en niet gereguleerde activiteiten maakt tevens het voorwerp uit van een *transfer pricing policy* die in overleg tussen de beheerders en de commissie wordt vastgelegd.

De beheerders voegen bij hun tariefverslag een verslag van zijn commissaris waaruit blijkt dat de verplichting uit voorgaand lid werd nagekomen.

Art 38.

De beheerders voeren hun boekhouding op een wijze dat een rechtstreeks verband kan worden gelegd tussen de kosten en de opbrengsten per dienst en per klantengroep.

Art 39.

§ 1. Op verzoek van de commissie verschaffen de beheerders toelichting over inzonderheid, maar niet uitsluitend, volgende elementen:

- 1° zijn administratieve organisatie, de procedures van interne controle en de interne beheersingsmaatregelen;
- 2° de (toepassing van de) waarderingsregels, desgevallend tevens bij het opstellen van een geconsolideerde financiële staten;
- 3° de verantwoording van zijn ramingen;
- 4° de toegepaste *transfer pricing policy* met verbonden ondernemingen;
- 5° de grondslagen om in de interne boekhouding de afzonderlijke rekeningen voor zijn verschillende activiteiten vast te stellen;
- 6° de wijzigingen in de structuur en de parameters van de analytische boekhouding tijdens de regulatoire periode;
- 7° de consolidatiegrondslagen.

§ 2. Op gemotiveerde vraag van de commissie spant de netbeheerder zich in om van derden te verkrijgen gegevens ter hare beschikking te stellen.

VI. OVERGANGSBEPALINGEN

Art 40.

Deze voorlopige methoden zijn onmiddellijk van toepassing. Zij zijn dus van toepassing op de rechtstoestanden die na de inwerkingtreding van deze voorlopige methoden ontstaan of voortduren voor zover zij geen definitief vastgestelde rechten aantasten.

Art 41.

De volgende regulatoire periode begint op 1 januari 2012.

VII. DIVERSE BEPALINGEN

Art 42.

Deze voorlopige methoden treden in werking op de dag waarop ze worden gepubliceerd op www.creg.be. De commissie maakt ze tevens bekend in het Belgisch Staatsblad.

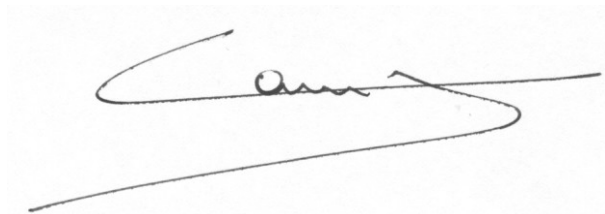
Art 43.

De commissie kan deze voorlopige methoden als definitief bekrachtigen, of ze wijzigen na openbare consultatie en overleg met de netbeheerders, of in functie van de commentaren die gedurende de openbare consultatie erover werden geformuleerd.

De commissie kan het rapporteringsmodel wijzigen of aanvullen wanneer de goede uitvoering van de wet of deze voorlopige methoden het vereisen.

****

Voor de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas :

Guido Camps
Directeur

François Possemiers
Voorzitter van het Directiecomité

Door de CREG toegepaste criteria voor de evaluatie van het redelijk karakter van de elementen van het totaal inkomen van de beheerders van het aardgasvervoersnet, de opslaginstallatie voor aardgas en de LNG-installatie

Om als redelijk beoordeeld te worden, moeten de elementen van het totaal inkomen, cumulatief:

- (i) nodig zijn voor de uitvoering van de geldende wettelijke en reglementaire verplichtingen die rusten op de beheerders
- (ii) de berekeningsregels, methodes, besluiten en beslissingen respecteren opgelegd door de wetgeving, de reglementering, de rechtspraak of de CREG en de elementen en de overeenstemmende bedragen voldoende verantwoord worden
- (iii) verantwoord zijn rekening houdende met het algemeen belang;
- (iv) niet door de beheerders vermeden kunnen worden.

1. De mate waarin deze elementen nodig zijn voor de uitvoering van de geldende wettelijke en reglementaire verplichtingen, die rusten op de beheerders

a) De elementen moeten gericht zijn op de bepalingen van de geldende federale en gewestelijke technische reglementen of de verdere uitwerking ervan door de bevoegde instanties, en de daarin opgenomen technische normen. Wat de technische normen betreft aanvaardt de CREG enkel deze die in een Europees-internationale context voor de beheerders gebruikt worden evenals deze die opgelegd zouden worden in vaste rechtspraak, waartegen geen verweermogelijkheden meer gelden. Behoudens voorafgaande goedkeuring door de CREG, worden elementen die het gevolg zijn van het bewust nastreven van hogere dan de geldende technische normen, voor de zekerheid, efficiëntie en betrouwbaarheid van de vervoersinstallaties in principe als onnodig beschouwd.

b) De elementen moeten gericht zijn op de correcte toepassing van de bepalingen van de Belgische gaswet, van de Decreten, Besluiten en Ordonnanties van de Gewesten, van bindende rechtspraak, van de kaderrichtsnoeren goedgekeurd door ACER en van de Europese regelgeving, met inbegrip van bindende netwerkcodes. De kosten verbonden aan activiteiten van het ENTSB (ondertussen ENTSO-G) moeten redelijk en evenredig zijn in overeenstemming met artikel 11 van Verordening 715/2009;

c) Voor de elementen die gericht zijn op het realiseren van de door de federale en gewestelijke regelgeving opgelegde openbare dienstverplichtingen, dient rekening te worden gehouden met het feit dat behoudens voorafgaande goedkeuring door de CREG, elementen die het gevolg zijn van het bewust nastreven van hogere dan de opgelegde verplichtingen en/of onvoldoende verantwoorde kostenstijgingen in principe als onnodig/onredelijk worden beschouwd.

d) Elementen die louter het gevolg zijn van vrijwillige afspraken van de beheerders binnen verenigingen die al dan niet onderworpen zijn aan de Belgische wetgeving en waarover geen formeel voorafgaand akkoord van de CREG werd verkregen, worden voor de zekerheid, efficiëntie en betrouwbaarheid van de vervoersinstallaties in principe als onnodig beschouwd.

e) Elementen die enkel trachten te anticiperen op een in de regel onzekere toekomstige wet- en regelgeving worden in principe als onnodig beschouwd.

2. De mate waarin de becijfering van deze elementen gebeurde met respect van door de wetgeving, de reglementering, de rechtspraak of de CREG opgelegde berekenings- en waarderingsregels, methodes, besluiten en beslissingen en de mate waarin elementen en de overeenstemmende bedragen onvoldoende verantwoord worden.

a) De reële kosten die moeten gedekt worden door de tarieven moeten a priori steunen op boekhoudkundige gegevens. De laatst definitief gekende en door de CREG goedgekeurde cijfers dienen te worden gebruikt om de kosten die aan de basis liggen van het voorliggend tariefvoorstel te justifiëren (o.a. volledig invullen van het rapporteringmodel).

De beheerders dient een becijferde verantwoording te geven van de overgang tussen de laatst gekende definitieve cijfers en de cijfers zoals voorgesteld in het budget, waarbij volgende elementen duidelijk dienen te worden verantwoord :

- hoe werden de uitzonderlijke gebeurtenissen/elementen in het jaar n-x (vb. grote projecten,...) in het huidig tariefvoorstel verwerkt; Welke zijn de uitzonderlijke elementen over het jaar n (= budget);
- voor de recurrente kosten : de gebruikte methode, waarbij per kostenpost de eventueel gebruikte indexatieparameter(s) wordt aangegeven met weergave van de gebruikte bron en de gebruikte gegevens, met daarbij ook een detail van de gebruikte hypothesen voor indexatie (bvb.: evolutie van de het aantal Voltijdsequivalenten (VTE) voor extrapolatie van de personeelskosten);
- voor de kostenposten die niet afhankelijk zijn van indexatie(parameters) : de resultaten van gevoerde aanbestedingsprocedures, offertes van leveranciers, de details/basisgegevens van de budgetopmaak door de beheerders;
- de manier waarop rekening werd gehouden met kostenverminderingen (bvb diverse opbrengsten die in mindering worden gebracht van de kosten die gedekt moeten worden door de nettarieven met daarbij de link met de werkelijke gerealiseerde cijfers in het jaar n-x.

Het gebrek aan: verantwoording, onderscheid tussen uitzonderlijke elementen (vb. grote projecten) en recurrente kosten, voldoende onderverdeling/opsplitsing in de verschillende kosten, verantwoording bij de gebruikte hypothesen en indexeringsmethodes, zullen in principe aanleiding geven tot het verwerpen van kosten.

Stijgingen in specifieke kostenposten van meer dan 10%, die onvoldoende kunnen worden onderbouwd door o.a. offertes van leveranciers, verandering in volumes, etc, zullen in principe worden verworpen.

b) Elke afwijking in de kosten die het gevolg is van de toepassing van een niet door de CREG aanvaardde waarde van één van de volgende parameters zal in principe als onredelijk verworpen worden:

- (i) de voor de berekening van het rendementspercentage gehanteerde wegingsfactor $B\beta$;
- (ii) de voor de berekening van het rendementspercentage gehanteerde waarde van de risicovrije rente;
- (iii) de berekening van de factor S als de verhouding tussen het eigen vermogen en de RAB;
- (iv) de waarde van de risicopremie R_p ;

c) Elke afwijking in de kosten die het gevolg is van de foutieve toepassing van de berekening en de evolutie van het gereguleerd actief en van het rendementspercentage in de loop van de regulatoire periode zal in principe als onredelijk verworpen worden.

d) Elke niet verantwoorde afwijking in de kosten als gevolg van door de CREG niet aanvaardde ramingen en gegevens over volumes en volumemix, zal in principe als onredelijk verworpen worden.

e) Alle niet afdoend verantwoordde bedragen zullen in principe als onredelijk verworpen worden.

f) Elementen die het gevolg zijn van een niet correcte toepassing van de vastgelegde *transfer pricing policy* zullen als onredelijk verworpen worden.

g) Elementen die het gevolg zijn van het niet correct toepassen van bindende rechtspraak zullen als onredelijk verworpen worden.

3. De mate waarin deze elementen als in het algemeen belang kunnen verantwoord worden

a) Elk element waarvoor de CREG op voldoende wijze kan aantonen dat het niet het voorwerp heeft uitgemaakt van voldoende kostenbeheersing zal in principe als onredelijk

worden verworpen (bijvoorbeeld, de in acht genomen rentevoet moet in lijn zijn met de meest gunstige rentevoeten geldend op de markt, de procedures van aankoop, inning van onbetaalde rekeningen, ... moeten doelmatig zijn).

Binnen de beoordeling van de inspanning tot kostenbeheersing beschouwt de CREG o.a. de in het verleden door de beheerders gerealiseerde kostenbesparingen als verworven.

b) De elementen die weliswaar eigen zijn aan de bedrijfsvoering van de beheerders, doch omwille van een wettelijk monopolie niet op een overtuigende manier als integraal noodzakelijk voor de netgebruikers kunnen geduid worden, zullen in principe integraal als onredelijk beschouwd worden.

c) Elk element dat samenhangt met door de beheerders tegen de Belgische Staat, de CREG of een andere overheid ingestelde beroepsprocedures, zal in principe als onredelijk beschouwd worden, tenware de beheerders in het gelijk worden gesteld.

d) Alle andere elementen waarvan de CREG voldoende kan aantonen dat zij uitsluitend gericht zijn op het ten nadele van de netgebruikers vergroten van de aandeelhouderswaarde zullen in principe als onredelijk uit de tariefbasis verworpen worden.

e) De kosten die het gevolg zijn van door een bevoegde overheid opgelegde sancties zullen in principe als onredelijk verworpen worden.

f) De kosten verbonden aan investeringsprojecten die onvoldoende verantwoord kunnen worden of waarvan aan de realisatie geen goedkeuring door een bevoegde overheid voorafging, zullen in principe als voor de zekerheid, efficiëntie en betrouwbaarheid van de vervoersinstallaties, onnodig beschouwd worden.

g) de elementen van het inkomen die samenhangen met investeringen die niet op een economisch verantwoorde en efficiënte wijze zijn uitgevoerd, zullen als onredelijk verworpen worden.

4. De mate waarin deze elementen door de beheerders niet kunnen vermeden worden.

a) De afwijkingen in de kosten die het gevolg zijn van het niet of laattijdig toepassen van de wettelijke voorgeschreven en beschikbare procedures, worden in principe als onredelijk verworpen.

b) Kosten die het gevolg zijn van een niet-tijdig ingrijpen van de beheerders of van een kennelijk laattijdige aanvang van de uitvoering worden in principe als onredelijk verworpen.

c) De afwijking als gevolg van het niet toepassen van kosteffectieve aankoopprocedures wordt in principe als onredelijk verworpen.

d) Elementen die het gevolg zijn van het niet correct toepassen van het zogenaamde '*at arms length*'-principe (marktconformiteit – voor zover er een concurrentiële markt bestaat – in het kader van transacties tussen verbonden ondernemingen worden in principe verworpen.

e) Kosten die het gevolg zijn van een kennelijk foutieve uitvoering, of gepaard gingen met een verspilling van middelen worden in principe als onredelijk verworpen.

f) De elementen van het totaal inkomen die werden verworpen / onderwerp uitmaken van een verklaring met voorbehoud na afloop van de controle van de jaarrekening door de commissaris van de beheerders zullen, in principe, worden verworpen.

g) De CREG zal in principe die kosten als onredelijk verwerpen waarvan zij kan aantonen dat ze in of vanaf een bepaald exploitatiejaar niet meer of slechts in mindere mate zouden voorkomen.

h) Specifiek voor de vergoedingen van de voorzitter en de leden van het Directiecomité van de beheerders en voor de aan de leden van de officiële organen (bv. raad van bestuur) toegekende vergoedingen, zullen in principe de kosten verworpen worden die niet aantoonbaar gebaseerd zijn op een door deskundigen terzake gebaseerde methode, die de redelijkheidstoets ten overstaan van gelijkaardige ondernemingen kan doorstaan. Datzelfde geldt voor alle overige niet-gebaremiseerde bezoldigingselementen. In dit verband wordt de

aandacht gevestigd op het in onderhavig document opgenomen criterium over de verantwoordingsplicht, in het bijzonder in de gevallen waarin de CREG specifieke vragen ter zake stelt.

i) De CREG verwerpt verder in principe alle effecten op de tarieven voor zover deze het gevolg zijn van kennelijk onredelijk handelen, in die zin dat geen ander in redelijkheid oordelend persoon in dezelfde omstandigheden dezelfde handeling zou hebben gesteld.

j) De commissie zal de elementen van het totaal inkomen als onredelijk verwerpen die afwijken van het verbeterplan dat zij heeft vastgelegd voor de vastgestelde noodzakelijke productiviteits- en efficiëntieverbetering bedoeld in artikel 18 van het Ontwerp van besluit van 15 september 2011, met inbegrip van enerzijds de haalbare productiviteitsverbetering voor de globale sector van het netbeheer ("*frontier shift*") en anderzijds met de objectieve efficiëntieachterstand ("*incumbent inefficiency*") van de individuele beheerders.